

FØROYA SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BROÐURSKAPUR

Nr. 5.

Lýsingaprisur fyri petitreglu: 40 oyru á
1. síðu, 30 oyru á 3. og 4. síðu

Mánadagin 5. februar 1945.

Bladið verður bilagt á posthúsinum, og
kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárid

19. árg.

FISKIMENN

Fyri nøkrum døgum síðan fekk eg eitt bræv frá einum fiskimanni norðanfyri. Hann skrivar soleiðis: »Av tí at eg ætli mær saman við nøkrum monnum hiðani úr bygdini at fara til Islands í summ- ar at rógva út vil eg hervið spyrja, um lögting ella landsnevnd hava gjørt nakað fyri, at eg og minir likar við bátum kunna sleppa til og frá Islandi«.

Hvat ánað, ið maðurin skrivar, skal eg seinri nerta meira við; men lat meg fyrst siga, at hesin spurningur, sum framsettur er, og aðrir í sama skrivi eru eins og hesin, so týðningarmiklir at eitt alment svar er meira hóskandi enn eitt privat svar; tí mangir eru teir, ið framseta somu spurningar.

Eg skal tí siga mína hugsan og aðrir lögtingsmenn vilja kanska siga hvat teir halda.

Eg má fyrst siga, at spell var, at javnaðarmannauppskotini ikki vórðu viðtikin á tingi, tá ið kríggið byrjaði og vit settu fram, at tingið skuldi ráða yvir øllum skipum og kunna senda tey alla- staðni hagar ið tey kundu gagna landinum.

Tá lupu fólkaflokksmenn á fótur og tíverri fingi teir sambands- menn í part við sær at fella upp- skot okkara, annars kundi lands- nevndin skipað fyri, at føroysk skip skuldu flyta fólk og bátar imillum.

Javnaðarmannauppskotini um for- bóð móti at selja og leiga skip vórðu viðtikin á tingi, men eru seinri brotin av kapitalistum og teirra umboðsmönnum í lands- nevndini.

Eg eri tó ikki førur fyri at siga, um her fyriliggur lógprot, ella tað eru kapitalistaumboðsmenninir í landsnevndini, ið hava givið rætt til undantak frá lógini; men skaðin fyri landið er lika stórur fyri tað. Okkara maður í lands- nevndini hevur altíð mótmælt tá ið talað hevur verið um at selja ella at leiga skip burtur frá Fø- royum.

Mangir fiskimenn spyrja nú hvussu vordið ið verður í ár, um teir sleppa at sigla ella rógva út í Islandi.

At sigla kann eg bert siga, at javnaðarmannauppskotið um hýr- ingarkontór varð felt á tingi av kapitalistaumboðsmönnum, fyrst í 1943 og síðan aftur í 1944.

Skulu menn sleppa at sigla ella

til Islands at rógva út, so eru eini ráð og tað er, at fiskimannafelg- ini beinan vegin nú reisa krav um at fæa lögtingið saman at viðtaka tey uppskot frá javnaðarmönnum, sum feld vórðu fyrr á tingi, fyrst lóg um hýringarkontór og um lögtingsins rætt til at senda skip- ini hagar, ið brúk er fyri teimum. Vilja kapitalistaumboðsmenninir so ikki boyggja seg, so megu fiski- menn krevja nýtt lögtingsval og reka kapitalistaumboðsmenninar ut av tingi.

Onkur vil kanska siga, at Bretar seta forboð fyri, at skipini leggja at í Føroyum við útróðrarmön- num, men tað trúgvi eg ikki; tí fleiri skip, sum vóru inni í Fø- royum síðsta summer, fingi betri pris enn hini, sum ikki komu inn í Føroyum. Nakrir tímar inni í Føroyum ger ongan skaða. At liggja fleiri dagar inni er ikki neyðugt. Við lagi og góðum vilja kann nógv gott vinnast og tí vil eg halda fram í næsta blaði at draga meira fram av teim spurn- ingum sum hesin fiskimaður og aðrir hava sett fram.

J. H. DANBJØRG

Jógvan Nolsøe (L.)

Ljótur atburður og mikil óndskapur.

Eg eri ikki politikkari. Hvørki havi ætlað ella ætli mær at liggja í grimmum orðadrátti við menn. Kenni uppgávu mína at liggja aðrastaðni og vildi legin sloppið at rækta hana innan fyri tað mark, sum rætt og skjal ásetir. Men eingin fær frið longur enn grannin vil, sigur orðtakið. So við mær og mínum starvi sum driftsleiðari hjá arbeðaraflokkinum á Tveroyri.

Grannin hjá mær sum ábyrgda- manni og verjara fyri handilsvirki og ognum hjá arbeðaraflokkinum hevur brotið seg inn um virkisins rættarmark og gjørt mær og virkin- um ónáðir.

Átti eg virkið sjálvur, kundi eg gjørt sum eg vildi, annaðhvørt eg legði ímóti ella »resigneraði« og lat markbrótarin leika í, sum hann vildi. Men tað er ikki tilfelli. Støða mín er, at eg júst eri settur sum verjari av arbeðaraflokksins ognum og virkisrætti. Hver maður, ið vil hugsa rætt, má tí við- ganga, at eg hevði einki valg. Tað var mín ófrávikiliga skylda at tala at, tá ið nakar breyt seg við vold-

um inná tær ognir, ið arbeðara- flokkurin lógliga hevði ognad sær. Og tað var mín skylda, um mark- brótarin ikki vildi víkja við góðum og halda seg á sinum, at fara til rættin, ið er settur til at verja rætt og skjal.

Hesi orð vóru fyri at klárleggja tað »prinsippiella« í støduni, og sum í og fyri seg kundi verið nóg mikið til at tikið grundina undan øllum tí seplinum av illum og fyri

ein stóran part ósonnum orðum og framstillingum, ið Jógvan Nolsøe L. kastar móti mær, arbeðar- anna trolaradrift og P. M. Dani.

Men eg fari, nú eg eri settur at skriva, at biðja um at fáa innivist fyri einum aftursvari til tað í J. Nolsøes álopum framflutta. Tað er kanska, tá ið saman um verður tikið, neyðugt, at greiða fólkí trætuna út í æsir. (Framhald).

Hj. á Heygun.

Tryggingarsambandið „Føroyar“

Balansa pr. 31. desember 1944

	Debet	Kredit
Kassi.....	39.438,80	
Bankar.....	7.885,605,55	
Tryggingargjöld.....		3.298.217,36
Endurtryggingargjöld.....	341.051,73	
Debitorar.....	684.912,27	
Kreditorar.....		28.775,55
Kostnaður.....	168.341,60	
Skadabót.....	395.938,64	
Trygg. Føroyar: tilgødar hjá deildunum.....	161.851,96	
Avgift.....		164.502,78
Inventar.....	6.512,70	
Rentur.....		7.085,42
Skadatiltak.....		400.966,00
Tiltaksgrunnur.....		5.784.106,14
	9.683.653,25	9.683.653,25

Tórshavn, hin 29. januar 1945

Føroya Bjór

Øl- og Mineralvatnsvirki.

Máltráð nr. 4

FØROYA PILSNAR
EKTA MALTØL

Øl og mineralvatn verður bert sent til teir kundar, ið senda kassar og fískur aftur. Sendið tómt góðs aftur!

EINAR WAAG
Klakksvík.

Citrón sodavatn
Appelsin limonada
Hindber limonada
Jerdber limonada
Vanillie limonada
Appolinaris

Brechmann & Christiansen
telef. 446 Tórshavn

umboðar leiðandi veruhús klæðnaverum,
skótoyi, fiskireiðskapi, patrónum og m. ø.